

<p>Riigikogu simulatsioon Õpilased matkivad tööd Riigikogus ning analüüsivad valitsuse poolt esitatud tubakaseaduse muutmist.</p>	<p>Õppeaine: ühiskonnaõpetus</p>
<p>Kooliaste: gümnaasium</p>	<p>Kestus: 45 min</p>
<p>Tunni eesmärgid</p> <p>1) Õpilased tunnevad seaduseloome protsessi põhietappe kõige üldisemalt, matkides riigikogu tööd lihtsustatud vormis.</p>	
<p>Tunni ettevalmistus</p> <p>Õpetaja valmistab ette valimistejärgse olukorra kirjelduse, mille näide on allpool välja toodud (vt „Kirjeldus“). Kirjelduse võib ka käsilehena õpilastele jagada.</p>	
<p>Tunni kirjeldus</p> <p>1) Õpetaja jagab rühma neljaks parteiks, kirjeldab nende hoiakuid ja jagab igaühele ülesanded:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Kollase Erakonna ülesanne on koostada eelnõu (lihtsuse huvides võib see olla vabas vormis ettepanek), mis peab läbima majanduskomisjoni. Kohustuslik ülesandepüstitus eelnõuks: kuidas tagada, et mustal turul vohav äri lõppeks? b. Punase Erakonna eelnõu peab läbima sotsiaalkomisjoni. Kohustuslik ülesandepüstitus: kuidas tagada, et nikotiinisõltlaste arv väheneks? c. Sinise Erakonna eelnõu peab läbima kultuurikomisjoni. Kohustuslik ülesandepüstitus eelnõuks: kuidas tagada, et alaealised ei satuks veipimislõksu ning et koolid oleksid sellest pahest puhtad? d. Rohelise Erakonna eelnõu peab läbima keskkonnakomisjoni. Kohustuslik ülesandepüstitus eelnõuks: kuidas tagada, et suur kogus kasutatud veipe ei reostaks keskkonda? <p>2) Arutelu fraktsioonides. Õpilased arutavad püstitatud küsimusi erakondades ning panevad kirja ühe vabas vormis ettepaneku tulenevalt kohustuslikust ülesandest. Ettepaneku pikkus võiks olla umbes 3 lauset.</p> <p>3) Parteid määravad, kes nende liikmetest läheb millisesse komisjoni, pidades silmas, et kohustusliku ülesandega seotud komisjonis peavad nende esindajad eelnõud selgitama ja kaitsma. Antud komisjoni puhul otsustab fraktsioon ka seda, kes on komisjoni esimees. Parteid valivad ka 2 minuti pikkuse eelnõu toetuskõne pidaja hilisemaks täiskoguks.</p> <p>4) Arutelu komisjonides. Esitletakse eelnõusid ning antakse võimalused küsimusteks, kommentaarideks ja vastuargumentideks. Oponentide seast (kui</p>	

neid on) valitakse vastukõne pidaja täiskoguks. Eelnõud liiguvad täiskogu ette.

5) **Täiskogu debatt.** Istungit juhatab õpetaja.

- a. Parteid esitlevad ettepanekuid lähtudes nii fraktsioonis arutatust kui ka komisjonis kuulnud küsimustest, kriitikast ja vastuargumentidest.
- b. Iga fraktsiooni esindaja 2 minuti pikkusele kõnele järgneb küsimuste voor (igast fraktsioonist 1).
- c. Küsimuste voorule järgneb 2 minuti pikkune oponeeriv kõne ning hääletus eelnõu üle. Eelnõu vastuvõtmiseks on vaja, et poolthääli oleks rohkem, kui vastuhääli.

Hindamine

Õpetaja võib hinnata õpilase panust simulatsioonis, st ettevalmistatud esitlust ja simulatsiooni jooksul küsimuste küsimise aktiivsust (õpilased peavad teistelt küsimusi küsima, et saada võimalikult positiivne hinne). Samuti on võimalik hinnata grupi poolt ettevalmistatud esitlust kirjalikult.

Märkused

Õpilasi tasub julgustada oma seisukohtade loomisel lisamaterjale kasutama. Mõned teemakohased artiklid on leitavad siin.

<https://epl.delfi.ee/artikkel/120044482/veipimisplahvatus-koolid-agavad-aga-katse-toestab-et-keelatud-kauba-tee-alaealistenil-on-valla>

<https://epl.delfi.ee/artikkel/120099448/ambritais-mesimagusaid-e-sigarettide-sinu-15-aastasele-katse-toestab-et-see-on-lihtne-kui-lapsemang>

<https://epl.delfi.ee/artikkel/120142906/magusa-maitsega-e-sigaretid-on-muutnud-nikotiinisoltuvusse-sattumise-noortele-lihtsamaks>

Kirjeldus

Riigikogus on 4 erakonda:

- Kollane Erakond
 - Kollane erakond on parempoolne ning seega vastu käskudele ja keeldudele ning eelistab, et riik tegeleks võimalikult vähe igasuguse reguleerimisega. Nad on eelistatuim erakond ettevõtete jaoks, kelle hinnangul on jätab just Kollane Erakond neile kõige rohkem vabadust. Viimastel valijatel lubati maksurahu ehk seda, et maksud ei tõuse.
- Punane Erakond
 - Punane Erakond on vasakpoolne ning usub, et riigivõimu tuleb ühiskonna heaolu huvides julgelt ära kasutada. See kehtib ka kõikvõimalikes tervisekäitumist puudutavates küsimustes. Kui vaja, võib tõsta makse või kehtestada uusi. "Käskude ja keeldude" juttu peavad nad ettekäändeks ühiskonna probleemidega mitte tegeleda.
- Sinine Erakond
 - Sinine Erakond sarnanes omal ajal paljuski Kollasele, ent aja jooksul on prioriteedid muutunud ning nüüd seistakse osaliselt parempoolsete, osaliselt vasakpoolsete poliitikate eest. Hoiak valitakse vastavalt olukorrale. Kõige tähtsam on nende jaoks perekond ning eriti tähtis on laste kaitsmine ja nende eest hea seismine.
- Roheline Erakond
 - Rohelised on kõige innukamad keskkonnanahoiu eest seisjad. Nad leiavad, et ükski erakond peale nende ei hooli sellest teemast kaugeltki piisavalt. Samal ajal on nad tugevad isikuvabaduste pooldajad, toetades isegi kanepi legaliseerimist.

Olukord: Eestit on tabanud veipimiseepideemia!

- Koolipered ägavad, sest e-sigarettide tarvitamine on väljunud kontrolli alt. Veibitakse vetsus, kooli hoovis nurga taga ja isegi tunnis.
- On üksjagu neid, kes ütlevad, et e-sigaretid on aidanud neil tavasigaretide tarvitamisest loobuda.
- Samas on e-sigaret suurendanud nikotiinitarvitajate hulka ning teinud nikotiini tarvitamisega alustamise lihtsamaks.
- Et e-sigaretide näol on tegemist on suhteliselt värske nähtusega, on vara öelda, kas ja milline on e-sigaretide ohtrast tarvitamisest tulenev mõju inimese tervisele.
- Ühekordsed e-sigaretid lõpetavad enamjaolt mitte kokkukogumispunktis, vaid prügikastis ja ka looduses, kuigi tegemist on keskkonnaohtliku kraamiga.
- Must turg vohab: magusad veibid on justkui keelatud, aga neid tarvitatakse massiliselt, sealhulgas alaealiste poolt.

- Lisaks mustale turule saab veipe ohtralt ka välismaa e-poodidest tellides, sest pakiautomaatidesse laekuvat kraami lauskontrollida on võimatu.

Mõned tubakaseaduse ühekordseid e-sigarette puudutavad sätted

- Tubaka- ja mentoolimaitsetelised on lubatud, muud mitte.
- Müüa võib vaid poodides, tanklates, kioskites jm, e-kaubandus on keelatud.
- Alaealistele on tarvitamine keelatud, samuti on keelatud tarvitamine kooli territooriumil.
- Kasutatud ühekordsed e-sigaretid tuleb viia selleks eraldi tehtud kohta, neid ei tohi prügikasti visata.